

31998L0071

28.10.1998

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 289/28

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 98/71/EÜ,
13. oktoober 1998,
disainilahenduste õiguskaitsse kohta**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 100a,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ⁽²⁾

toimides asutamislepingu artiklis 189b sätestatud korras, ⁽³⁾ pidades silmas lepituskomitees 29. juulil 1998 heaks kiidetud ühisteksti,

ning arvestades, et:

(1) asutamislepingus sätestatud ühenduse eesmärkide hulka kuulub Euroopa rahvaste vahelise üha tugevama liidu aluste loomine, lähedaste suhete edendamine ühenduse liikmesriikide vahel ning nende majandus- ja sotsiaalarangu tagamine Euroopat killustavate tökete kõrvaldamiseks võetavate ühismeetmete abil; selleks näeb asutamisleping ette siseturu rajamise, mida iseloomustab kaupade vaba liikumise takistuste kõrvaldamine, samuti siseturul konkurentsi kahjustamise vältimist tagava süsteemi loomise; liikmesriikide disainilahenduste õiguskaitsset käsitlevate õigusaktide ühtlustamine aitaks kaasa nende eesmärkide saavutamisele;

(2) liikmesriikide õigusaktidega disainilahendustele pakutava õiguskaitsse erinevused mõjutavad otseselt disainilahendusi sisaldavate kaupade siseturu rajamist ja toimimist; sellised erinevused võivad kahjustada konkurentsi siseturul;

(3) seetõttu on siseturu sujuvaks toimimiseks vajalik liikmesriikide disainilahenduste õiguskaitssega seotud õigusaktide ühtlustamine;

(4) seda tehes on oluline võtta arvesse lahendusi ja eeliseid, mida ühenduse disainilahenduste süsteem pakub ettevõtjatele, kes soovivad omandada disainilahenduse õigust;

(5) liikmesriikide disainilahendusi käsitlevate õigusaktide täielik ühtlustamine ei ole vajalik ning piisab sellest, kui ühtlustamisel piirduakse nende siseriikliku õiguse sätetega, mis mõjutavad siseturu toimimist kõige otsesemalt; sanktsioonide, õiguskaitssevahendite ja täitmise tagamisega seotud sätted tuleks jätta siseriiklike õigusaktide käsitleda; selle piiratud ühtlustamise eesmärke ei ole liikmesriikidel üksinda toimides võimalik piisavas ulatuses saavutada;

(6) sellest tulenevalt peaks liikmesriikidele jääma vabadus kehtestada sätted, mis puudutavad disainilahenduse registreerimise, uuendamise ja kehtetuks tunnistamise korda ning kehtetuks tunnistamise mõju;

(7) käesolev direktiiv ei välista disainilahenduste suhtes selliste siseriiklike või ühenduse õigusaktide kohaldamist, millega sätestatakse muu kui disainilahendusena registreerimisest või avaldamisest tulenev kaitse, näiteks registreerimata disainilahenduste, kaubamärkide, patentide ja kasulike mudelite, kõlvatu konkurentsi või tsiviilvastutusega seotud õigusaktide kohaldamist;

(8) kuna autoriõiguse seadused ei ole ühtlustatud, on oluline kehtestada konkreetsest registreeritud disainilahenduse kaitse seadusest ning autoriõiguse seadusest tuleneva kaitse kumulatsiooni põhimõte, jättes samas liikmesriikidele vabaduse kehtestada autoriõiguse kaitse ulatus ning selle kaitse tingimused;

(9) siseturu eesmärkide saavutamine nõuab, et registreeritud disainilahenduse õiguse omandamise tingimused oleksid kõikides liikmesriikides ühesugused; selleks on vaja määratleda ühtne disainilahenduse mõiste ning ühtsed uudsuse ja eristatavuse nõuded, millele registreeritud disainilahenduse õigused peavad vastama;

⁽¹⁾ EÜT C 345, 23.12.1993, lk 14 ja EÜT C 142, 14.5.1996, lk 7.

⁽²⁾ EÜT C 388, 31.12.1994, lk 9 ja EÜT C 110, 2.5.1995, lk 12.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 12. oktoobri 1995. aasta arvamus (EÜT C 287, 30.10.1995, lk 157), nõukogu 17. juuni 1997. aasta ühisseisukoht (EÜT C 237, 4.8.1997, lk 1), Euroopa Parlamendi 22. oktoobri 1997. aasta otsus (EÜT C 339, 10.11.1997, lk 52), Euroopa Parlamendi 15. septembri 1998. aasta otsus. Nõukogu 24. septembri 1998. aasta otsus.

- (10) kaupade vaba liikumise hõlbustamiseks on äärmiselt oluline põhimõtteliselt tagada, et registreeritud disainilahenduse õigused annaksid õiguste omanikule kõigis liikmesriikides võrdväärse kaitse;
- (11) õiguste omanikule antakse registreerimisel kaitse toote teravikliku või osalise disainilahenduse nende tunnuste osas, mis on taotluses selgelt ära näidatud ning avaldamise teel või vastava toimikuga tutvumise võimaldamise kaudu avalikkusele kättesaadavaks tehtud;
- (12) kaitset ei tohiks laiendada nendele koostisosadele, mis ei ole toote tavapärase kasutamise ajal nähtavad, ega osa sellistele tunnustele, mis ei ole pärast osa paigaldamist nähtavad või mis eraldivõetuna ei vastaks uudsuse või eristatavuse nõuetele; disainilahenduse tunnused, millele kaitse kõnealustel põhjustel ei laiene, tuleks jätta disainilahenduse teiste tunnuste kaitsekõlblikkuse hindamisel arvesse võtmata;
- (13) disainilahenduse eristatavuse hindamisel tuleks aluseks võtta see, kas disainilahendust vaatleva asjatundja üldmulje erineb selgelt muljest, mille talle jätvavad olemasolevad disainilahendused, võttes seejuures arvesse disainilahendust kasutava või seda sisaldava toote laadi ning eelkõige tööstussektorit, millesse see kuulub, ja disainilahenduse autori vabadust piiravaid asjaolusid selle väljatöötamisel;
- (14) tuleks vältida tehniliste uuenduste takistamist disainilahenduse kaitse andmisega nendele tunnustele, mis tulenevad üksnes tehnilisest otstarbest; arusaadavalt ei tähenda see, et disainilahendus peab omama esteetiliselt väärtust; samuti ei tohi takistada eri marki toodete koostalitlusvõimet kaitse laiendamise mehaaniliste ühenduskohtade disainilahendustele; disainilahenduse tunnused, millele kaitse kõnealustel põhjustel ei laiene, tuleks jätta disainilahenduse teiste tunnuste kaitsekõlblikkuse hindamisel arvesse võtmata;
- (15) sellele vaatamata võivad moodulloodete mehaanilised ühenduskohad olla moodulloodete uudsete omaduste oluliseks osaks ning neil võib olla suur turustamisväärtus, mistõttu need peaksid olema kaitstavad;
- (16) disainilahenduse õigus ei anna kaitset disainilahendusele, mis on vastuolus avaliku korra või üldtunnustatud kõlblusnormidega; käesolev direktiiv ei püüa ühtlustada siseriiklike arusaamu avalikust korrast või üldtunnustatud kõlblusnormidest;
- (17) siseturu sujuvaks toimimiseks on äärmiselt oluline registreeritud disainilahenduse õigusest tuleneva kaitse kestuse ühtlustamine;
- (18) käesoleva direktiivi sätteid ei piira konkurentsireeglite kohaldamist asutamislepingu artiklite 85 ja 86 alusel;
- (19) käesoleva direktiivi kiire vastuvõtmine on muutunud mitme tööstussektori puhul pakiliseks küsimuseks; käesoleval etapil ei ole võimalik täies ulatuses ühtlustada liikmesriikide õigusakte kaitstud disainilahenduste kasutamise kohta mitmeosaliste toodete remontimise võimaldamiseks nende toodete algse välimuse taastamise eesmärgil, juhul kui disainilahendust kasutav või seda sisaldav toode moodustab sellise mitmeosalise toote koostisosa, mille välimusest sõltub kaitstud disainilahendus; mitmeosaliste toodete remontimisel kasutatud kaitstud disainilahenduste kasutamist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide täieliku ühtlustatuse puudumine ei tohiks takistada muude, siseturu toimimist kõige otsesemalt mõjutavate disainilahendust puudutavate siseriiklike õigusaktide sätete ühtlustamist; seepärast peaksid liikmesriigid jätma praegu jõusse kõik asutamislepingule vastavad sätted, mis on seotud mitmeosalise toote algse välimuse taastamiseks teostatava remondi käigus kasutatava koostisosa disainilahendusega; kui sellise kasutamise kohta kehtestatakse uusi sätteid, peaks nende sätete ainsaks eesmärgiks olema kõnealuste osade turu liberaliseerimine; liikmesriigid, kes käesoleva direktiivi jõustumiskuupäeval ei näe ette koostisosade disainilahenduste kaitset, ei ole kohustatud kõnealuste osade disainilahenduste registreerimist sätestama; kolme aasta möödumisel rakendamiskuupäevast peaks komisjon esitama analüüsi käesoleva direktiivi sätete mõju kohta ühenduse tööstusele, tarbijatele, konkurentsile ja siseturu toimimisele; mitmeosaliste toodete osas peaks analüüs käsitlema eelkõige võimalikel lahendustel, sealhulgas autoritasude süsteemil ja ainuõiguse piiratud kestusel põhinevat ühtlustamist; hiljemalt ühe aasta möödumisel analüüsi esitamisest peaks komisjon pärast enimmõjutatud osapooltega konsulteerimist tegema Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepanekud käesoleva direktiivi võimalike muudatuste kohta, mis on vajalikud mitmeosaliste toodete koostisosade siseturu väljakujundamiseks, ning muude vajalikuks peetavate muudatuste kohta;

- (20) artikli 14 üleminekusätet sellise koostisosa disainilahenduse kohta, mida kasutatakse mitmeosalise toote remontimisel selle esialgse välimuse taastamiseks, ei tohi mingil juhul käsitleda takistusena sellist koostisosa hõlmava toote vabale liikumisele;
- (21) registreerimisest keeldumise sisulised põhjused nendes liikmesriikides, kus nähakse ette taotluste registreerimiseelset sisulist kontrollimist, ning registreeritud disainilahenduse õiguste kehtetuks tunnistamise sisulised põhjused kõigis liikmesriikides peavad olema ammendavalt loetletud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *disainilahendus* — toote või selle osa välimus, mis tuleneb eelkõige toote enese ja/või selle kaunistuste joonte, piirjoonte, värvide, kuju, faktuuri ja/või materjali omadustest;
- b) *toode* — mis tahes tööstuslikult või käitsi loodud objekt, kaasa arvatud osad, mis on ette nähtud mitmeosalisse tootesse paigutamiseks, pakend, kujundus, graafilised sümbolid ja tüpograafilised kirjatüübid, kuid välja arvatud arvutiprogrammid;
- c) *mitmeosaline toode* — mitmest osast koosnev toode, mida on võimalik osade asendamiseks lahti võtta ja uuesti kokku panna.

Artikkel 2

Reguleerimisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse:
- a) liikmesriikide tööstusomandi õiguskaitses keskametites registreeritud disainilahenduste õiguste suhtes;
- b) Beneluxi disainilahenduste ametis registreeritud disainilahenduste õiguste suhtes;
- c) liikmesriigis kehtivate rahvusvaheliste kokkulepete alusel registreeritud disainilahenduste õiguste suhtes;
- d) punktides a, b ja c osutatud disainilahenduste õiguste taotluste suhtes.
2. Käesoleva direktiivi kohaldamisel hõlmab disainilahenduse registreerimine ka selle avaldamist pärast disainilahenduse taotluse esitamist sellise liikmesriigi tööstusomandi õiguskaitses ametile, kus kõnealune avaldamine toob kaasa disainilahenduse õiguse jõustumise.

Artikkel 3

Kaitsekõlblikkus

1. Liikmesriigid kaitsevad disainilahendusi registreerimise teel ja annavad nende omanikele vastavalt käesoleva direktiivi sätetele ainuõiguse.
2. Disainilahendust kaitstakse disainilahenduse õigusega juhul, kui see on uudne ja eristatav.
3. Disainilahendus, mida kasutatakse või mis sisaldub mitmeosalise toote koostisosaks olevas tootes, loetakse uudseks ja eristatavaks:
- a) kui koostisosa on pärast mitmeosalisse tootesse paigutamist selle tavakasutuse ajal nähtav ning
- b) selles ulatuses, mil koostisosa kõnealused nähtavad tunnused vastavad eraldivõetuna uudsuse ja eristatavuse nõuetele.
4. Lõike 3 punkti a kohane "tavakasutus" tähistab kasutamist lõppkasutaja poolt ning ei hõlma hooldust, teenindust ega remonti.

Artikkel 4

Uudsus

Disainilahendus loetakse uudseks, kui enne registreerimistaotluse esitamist kuupäeva või prioriteedinõude puhul enne prioriteedikoopäeva ei ole avalikkusele kättesaadavaks tehtud identset disainilahendust. Disainilahendused loetakse identseks, kui nende omadused erinevad vaid ebaoluliste üksikasjade poolest.

Artikkel 5

Eristatavus

1. Disainilahendus loetakse eristatavaks, kui asjatundja üldmulje sellest erineb kõikide nende disainilahenduste üldmuljest, mis on avalikkusele kättesaadavaks tehtud enne disainilahenduse registreerimistaotluse esitamist kuupäeva või prioriteedinõude puhul enne prioriteedikoopäeva.
2. Eristatavuse hindamisel võetakse arvesse disainilahenduse autori vabadust piiravaid asjaolusid selle väljatöötamisel.

Artikkel 6

Avalikustamine

1. Artiklite 4 ja 5 kohaldamisel loetakse disainilahendus olevat avalikkusele kättesaadavaks tehtud, kui see on pärast registreerimist või muul ajal avaldatud trükis, seda on esitatud näitusel, kasutatud kaubavahetuses või see on muul viisil avalikustatud,

välja arvatud juhul, kui ühenduses tegutsevatel asjaomase sektori ringkondadel ei olnuks mõistliku ootuse kohaselt võimalik sellest tavapärase majandustegevuse käigus teada saada enne registreerimistaotluse esitamise kuupäeva või prioriteedinõude puhul enne prioriteedikuupäeva. Disainilahendust ei loeta siiski olevat avalikkusele kättesaadavaks tehtud, kui see on avalikustatud üksnes kolmandale isikule, kelle puhul kehtib otsene või kaudne konfidentsaalsusnõue.

2. Avalikustamist ei võeta artiklite 4 ja 5 kohaldamisel arvesse juhul, kui disainilahendus, mille kaitsmist liikmesriigi registreeritud disainilahenduse õiguse näol taotletakse, on avalikkusele kättesaadavaks tehtud:

- a) autori, tema õigusjärglase või kolmanda isiku poolt autori või tema õigusjärglase antud teabe või sooritatud tegevuse alusel ja
 - b) 12 kuu jooksul enne taotluse esitamise kuupäeva või prioriteedinõude puhul enne prioriteedikuupäeva.
3. Lõiget 2 kohaldatakse ka juhul, kui disainilahendus on avalikkusele kättesaadavaks tehtud autori või tema õigusjärglase suhtes toime pandud õigusvastase teo tagajärjel.

Artikkel 7

Tehnilisest otstarbest tulenevad disainilahendused ja ühenduskohtade disainilahendused

1. Disainilahenduse õigus ei anna kaitset toote nendele välistunnustele, mis tulenevad üksnes selle tehnilisest otstarbest.
2. Disainilahenduse õigus ei anna kaitset toote nendele välistunnustele, mida on tarvis reprodutseerida täpselt sama kuu ja suurusega selleks, et disainilahendust sisaldavat või seda kasutatavat toodet saaks mehaaniliselt ühendada teise tootega või paigutada viimase sisse, ümber või külge nii, et kumbki toode võiks täita oma otstarvet.
3. Erandina lõikest 2 annab disainilahenduse õigus artiklites 4 ja 5 sätestatud tingimustel kaitse disainilahendusele, mille ülesandeks on võimaldada mitme vastastikku vahetatava toote monteerimist või ühendamist moodulsüsteemiks.

Artikkel 8

Avaliku korra või kõlbluse vastased disainilahendused

Disainilahenduse õigus ei anna kaitset disainilahendusele, mis on vastuolus avaliku korra või üldtunnustatud kõlblusnormidega.

Artikkel 9

Kaitse ulatus

1. Disainilahenduse õigusest tulenev kaitse hõlmab kõiki disainilahendusi, mis jätvavad asjatundjale ühesuguse üldmulje.
2. Kaitse ulatuse hindamisel võetakse arvesse disainilahenduse autori vabadust piiravaid asjaolusid selle väljatöötamisel.

Artikkel 10

Kaitse kestus

Artikli 3 lõike 2 nõuetele vastava disainilahenduse registreerimisel kaitstakse seda disainilahenduse õigusega ühe või mitme viieaastase perioodi vältel alates taotluse esitamise kuupäevast. Õiguse omanik võib pikendada kaitse tähtaega veel üheks või mitmeks viieaastaseks perioodiks, kokku kuni 25 aastaks alates taotluse esitamise kuupäevast.

Artikkel 11

Kehtetuks tunnistamine või registreerimisest keeldumine

1. Disainilahenduse registreerimisest keeldutakse või registreeritud disainilahenduse õigus tunnistatakse kehtetuks:
 - a) kui tegemist ei ole disainilahendusega artikli 1 lõikes a määratletud tähenduses või
 - b) kui disainilahendus ei vasta artiklite 3—8 nõuetele või
 - c) kui disainilahenduse õiguse taotlejal või omanikul puudub selleks asjaomase liikmesriigi õigusaktide alusel õigus või
 - d) kui disainilahendus on vastuolus varasema disainilahendusega, mis on avalikkusele kättesaadavaks tehtud pärast taotluse esitamise kuupäeva või prioriteedinõude puhul pärast prioriteedikuupäeva ning mille kaitse ühenduse registreeritud disainilahendusena või tulenevalt ühenduse registreeritud disainilahenduse taotlusest, asjaomase liikmesriigi disainilahenduse õigusest või nimetatud õiguse taotlusest hakkas kehtima enne nimetatud kuupäeva.
2. Iga liikmesriik võib näha ette disainilahenduse registreerimisest keeldumise või registreeritud disainilahenduse õiguse kehtetuks tunnistamise:
 - a) kui hilisemas disainilahenduses on kasutatud eraldusmärki ning seda märki reguleerivate ühenduse õigusaktide või asjaomase liikmesriigi õigusaktide kohaselt on märki õiguste omanikul õigus selline kasutus keelata või

- b) kui disainilahenduses on loata kasutatud asjaomase liikmesriigi autoriõiguse seadusega kaitstud teost või
- c) kui disainilahenduses on väärkasutatud tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artiklis 6b loetletud mis tahes elementi või nimetatud konventsiooni artiklis 6b loetlemata märke, embleeme ja vapikilpe, mis on asjaomases liikmesriigis erilise avaliku huvi objektiks.

3. Lõike 1 punktis c sätestatud alusele võib tugineda üksnes isik, kellel on asjaomase liikmesriigi õigusaktide alusel õigus ühenduse disainilahenduse õigusele.

4. Lõike 1 punktis d ja lõike 2 punktides a ja b sätestatud alustele võib tugineda üksnes vastuolus oleva õiguse taotleja või omanik.

5. Lõike 2 punktis c sätestatud alusele võib tugineda üksnes füüsiline või juriidiline isik, keda kõnealune kasutus puudutab.

6. Lõiked 4 ja 5 ei piira liikmesriikide vabadust näha ette, et lõike 1 punktis d ja lõike 2 punktis c sätestatud alustele võib omal algatusel tugineda ka kõnealuse liikmesriigi asjaomane asutus.

7. Kui lõike 1 punkti b või lõike 2 kohaselt on disainilahenduse registreerimisest keeldutud või disainilahenduse õigus kehtetuks tunnistatud, võib selle disainilahenduse registreerida või disainilahenduse õiguse säilitada muudetud kujul, kui see on sellisel kujul kaitsekõlblik ning säilib disainilahenduse eristatavus. Registreerimine või õiguse säilitamine muudetud kujul võib hõlmata registreerimist, mille puhul registreeritud disainilahenduse õiguse omanik loobub osaliselt oma õigusest või mille puhul disainilahenduste registrisse kantakse kohtuotsus, millega disainilahenduse õigus tunnistatakse osaliselt kehtetuks.

8. Iga liikmesriik võib ette näha, et erandina lõigetest 1—7 kohaldatakse kõnealuses liikmesriigis enne käesoleva direktiivi järgimiseks vajalike sätete jõustumise kuupäeva esitatud disainilahenduste taotluste ja nendest tulenevate registreerimiste suhtes enne kõnealust kuupäeva kehtinud registreerimisest keeldumise või õiguse kehtetuks tunnistamise aluseid.

9. Disainilahenduse õiguse võib kehtetuks tunnistada ka pärast selle kehtivusaja lõppu või sellest loobumist.

valmistamist, pakkumist, turuletoomist, importi, ekspordi või kasutamist või nendel eesmärkidel säilitamist.

2. Kui liikmesriigi seaduste alusel ei olnud lõikes 1 nimetatud toiminguid võimalik enne käesoleva direktiivi järgimiseks vajalike sätete jõustumiskuupäeva vältida, ei ole lubatud kasutada disainilahenduse õigusest tulenevaid õigusi, et takistada enne kõnealust kuupäeva selliseid toiminguid alustanud isikuid neid toiminguid jätkamast.

Artikkel 13

Disainilahenduse õigusest tulenevate õiguste piirangud

1. Disainilahenduse õigusest selle registreerimisel tulenevaid õigusi ei kohaldata:

a) toimingute suhtes, mis on tehtud oma tarbeks ja millel ei ole kaubanduslikku eesmärki;

b) toimingute suhtes, mis on tehtud katselistel eesmärkidel;

c) osundamiseks või õppeotstarbeks reprodutseerimise suhtes, kui see on kooskõlas hea kaubandustavaga ega kahjusta disainilahenduse kasutamist ning kui on viidatud omanikule.

2. Lisaks sellele ei kohaldata disainilahenduse õigusest selle registreerimisel tulenevaid õigusi:

a) ajutiselt asjaomase liikmesriigi territooriumile sisenevate teises riigis registreeritud laevade ja õhusõidukite seadmete suhtes;

b) nimetatud sõidukite remondiks vajalike varuosade asjaomasesse liikmesriiki importimise suhtes;

c) nimetatud sõidukite remondi suhtes.

Artikkel 14

Üleminekusäte

Kuni käesoleva direktiivi muudatuste vastuvõtmiseni komisjoni ettepanekul vastavalt artikli 18 sätetele jätvad liikmesriigid jösse oma olemasolevad õigusnormid, mis on seotud mitmeosalise toote remondil selle esialgse välimuse taastamiseks kasutatava koostisosa disainilahenduse kasutamise, ning kehtestavad nende sätete muudatusi ainult kõnealuste osade turu liberaliseerimise eesmärgil.

Artikkel 12

Disainilahenduse õigusest tulenevad õigused

1. Disainilahenduse registreerimine annab selle omanikule ainuõiguse disainilahendust kasutada ning takistada kolmandat isikut seda loata kasutamast. Nimetatud kasutamiseks loetakse eelkõige kõnealust disainilahendust kasutava või seda sisaldava toote

*Artikkel 15***Õiguste lõppemine**

Disainilahenduse õigusest selle registreerimisel tulenevad õigused ei hõlma toiminguid seoses tootega, mis sisaldab või mille puhul on kasutatud disainilahenduse õigusega kaitstud disainilahendust, kui toote on ühenduses turule toonud disainilahenduse õiguse omanik või seda on tehtud tema nõusolekul.

*Artikkel 16***Suhe õiguskaitse muude vormidega**

Käesoleva direktiivi sätteid ei mõjuta registreerimata disainilahenduste õiguse, kaubamärkide või muude eraldusmärkide, patentide ja kasulike mudelite, kirjatüüpide, tsiviilvastutuse või kõlvatu konkurentsiga seotud ühenduse või asjaomase liikmesriigi õigusaktide sätete kohaldamist.

*Artikkel 17***Suhe autoriõigusega**

Liikmesriigis või selle suhtes vastavalt käesolevale direktiivile registreeritud disainilahenduse õigusega kaitstud disainilahendus on kaitsekõlblik ka asjaomase liikmesriigi autoriõiguse seaduste alusel alates kuupäevast, mil disainilahendus on loodud või mis tahes kujul fikseeritud. Iga liikmesriik määrab kindlaks nimetatud kaitse ulatuse ja tingimused, sealhulgas nõutava eristatavuse taseme.

*Artikkel 18***Läbivaatamine**

Kolme aasta möödumisel artiklis 19 nimetatud rakendamiskuupäevast esitab komisjon analüüsi käesoleva direktiivi sätete mõju kohta ühenduse tööstusele, eelkõige enimõjutatud tööstussektoritele ning eriti mitmeosaliste

toodete ja koostisosade tootjatele, samuti tarbijatele, konkurentidele ja siseturu toimimisele. Hiljemalt üks aasta hiljem teeb komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepanekud käesoleva direktiivi võimalike muudatuste kohta, mis on vajalikud mitmeosaliste toodete koostisosade siseturu väljakujundamiseks, ning enimõjutatud osapooltega konsulteerimisest lähtuvate muude vajalikuks peetavate muudatuste kohta.

*Artikkel 19***Rakendamine**

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 28. oktoobril 2001.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendes normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud siseriiklike õigusnormide tekstid.

*Artikkel 20***Jõustumine**

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

*Artikkel 21***Adressaadid**

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Luxembourg, 13. oktoober 1998

Euroopa Parlamendi nimel

president

J. M. GIL-ROBLES

Nõukogu nimel

eesistuja

C. EINEM